

TRANSFORMERAT

ett nyhetsbrev från Unitrafo

Nr 2 2015

UNITRAFO

TEKNIK- SKIFTE

- DÅ STÅR HOLTAB
I STARTGROPARNA

"Importtullar kan bli en mardröm för den svenska industrin"

Boliden Electro ökar farten och Unitrafo följer med på tåget

Tullar ett hot mot Europas transformator-industri

Införandet av EU:s ekodesigndirektiv tidigare i år sammanföll med att man samtidigt beslutade om importtullar på högklassig elektroplåt från övriga världen. Detta kan förvandlas till en mar-dröm för svensk industri där tusentals jobb står på spel. Flera stora tillverkare, bland annat ABB i Ludvika, köper sin kärnplåt i Japan och de får nu svårare att konkurrera på världsmarknaden.

Under sommaren upplevde vi en närmast kalabalikartad situation där kärnplåt till transformatorer kunde gå upp med tiotals procent per dag. Eftersom kärnplåten är en vital del av en transformator, blev det också huggsexa bland Europeiska transformator-tillverkare. Detta ledde till akut brist på högklassig kärnplåt – som klarar de nya kraven – men även övriga kvaliteter drabbades av ökade priser och osäker tillgång. När detta skrivs kan vi konstatera att situationen stabiliserats, men att prisnivån fortfarande är betydligt högre än före sommaren.

Vem tjänar då på detta?

Svaret är naturligtvis de fyra (!) europeiska ståltillverkare som tillverkar den här typen av plåt. Inte nog med att de fick sälja mer av den dyrare plåten eftersom de nya reglerna trädde i kraft, de fick också extra hjälp av EU med skyddstullar på närmare fyrtio procent på till exempel japansk kärnplåt.

Den 31 oktober bestämdes dessutom att dessa skyddstullar skall gälla i ytterligare fem år, med påföljd att upp till fyrtiotusen jobb i Europas transformatorindustri riskerar att försvinna och mer eller mindre skänkas till övriga världen.

Vi anser att EU:s agerande i denna fråga är mycket olyckligt och att man genom sina åtgärder riskerar att bidra till ett globalt tullkrig. Det är inte vad världen behöver nu.

För övrigt rekommenderar jag att du läser våra artiklar om Boliden Electro och Holtab. Två spännande företag som gör att man, trots allt, kan se ljuset på svensk industris framtid.

Thomas
Carlsson

REDO FÖR TEKNIK- SKIFTE

Holtab satsar på smarta tjänster för att styra nya energisystem

Patrik Persson, vd på Holtab, ser ett stort annalkande tekniskifte som kommer att påverka hela energisystemet.

Patrik Persson är vd för Holtab AB, en av Nordens ledande nätstationstillverkare och en av Unitrafos största kunder. Men man nöjer sig inte med det. Nya smarta tjänster ligger i pipeline. – Det kan vara ett stort tekniskifte på gång och där vill vi vara med.

Historiskt sett har elproducenterna levererat sin elenergi i en riktning, från produktionskällan och nedströms genom stam-, region och lokalnäten och ut till konsument. Men genom att allt mer el produceras lokalt med hjälp av intermittenta förnybara energilösningar som vindkraft och solenergi kommer det att krävas nya flexibla och smarta tekniklösningar för att distribuera elen. Och även för att styra förbrukningen och produktionen ute i industrier och hushåll.

Vindkraften har fram tills nu stått för den

största tillväxten av förnybar energi i Sverige men nu kommer även solenergi på bred front, till exempel i Tyskland där den under soliga dagar kan stå för 35 procent av elförsörjningen.

– Kombinerar man den lokalt producerade elenergin med energilagring så kan man ju även minska på effektbehovet man abonnerar på. Framtidens system kommer säkert också känna av prissignaler på energimarknaden som gör att kunderna kommer att vara än mer aktiva att välja om man ska köpa sin el eller använda den egenproducerade. Det kommer i sin tur säkert även att ställa andra krav på kommunikationen i energisystemen, kommenterar Patrik Persson.

En detalj i det stora hela, men den beskriver på sitt sätt hur genomgripande förändringar som står för dörren.

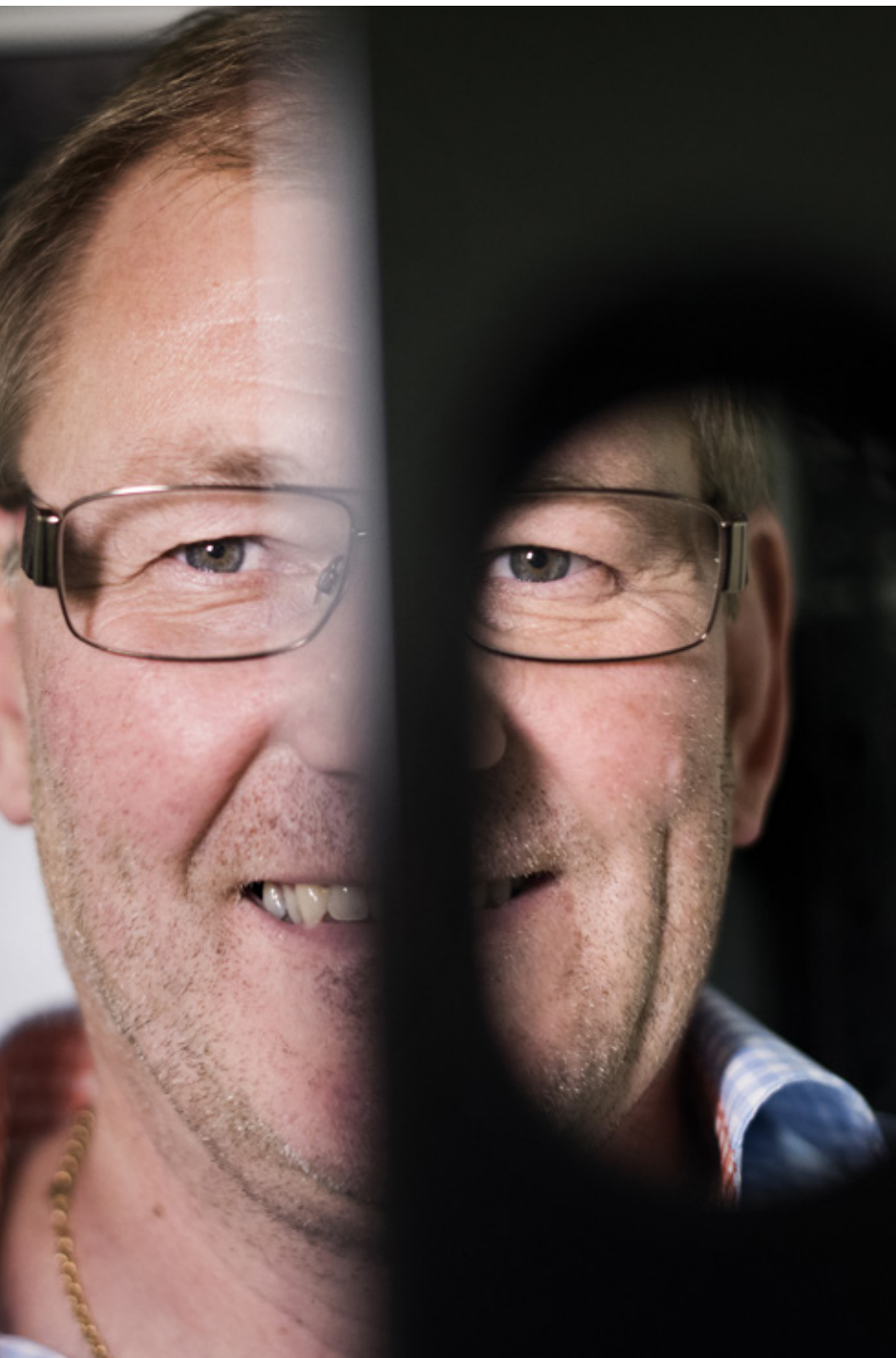

Foto: LINA ALRIKSSON

– Det nya tekniksiftet kommer att påverka hela energisystemet, det vet vi, men inte exakt hur. Vi måste troligtvis få ut mer mätdata ur systemen för att kunna reglera såväl produktion som distribution. Sannolikt kommer våra egna transformatorstationer att få kompletteras med olika typer av mätutrustning, påpekar Holtabs vd.

En annan sak är att kravet ökar på elnätbolagen att säkerställa tillgängligheten i näten. Konsekvenserna vid avbrott i elförsörjningen får stora konsekvenser i samhället.

– Det pratas därför mycket om att nätstationerna i områden med många kunder ska utrustas för feldetektering och snabb frånkoppling av felkällor så att konsekvenserna vid fel blir så minimala som möjligt. Även dessa utmaningar kommer att ställa

helt andra krav på hur kommunikationen mellan nätstationer och fördelningsstationerna ska fungera, fortsätter Patrik Persson.

Ett av problemen som branschen fortfarande brottas med är att den är konservativ och trög i att genomföra de förändringar som krävs, man bygger fortfarande i gammal teknologi.

– Men det börjar hända saker nu, bekräftar Patrik Persson. Eon har bildat ett separat bolag för elnät och förnybar energi, Fortum har sålt sin elnätverksamhet till Ellevio och många andra kunder har börjat diskutera frågorna med en helt annan intensitet. Själva lyssnar vi på våra kunder och bygger den funktion de vill ha. Vi försöker även att hålla koll på vad som händer på marknaden så att vi kan vara med in i framtiden.

Här byggde Holtab ställverken på plats

För första gången någonsin har Holtab byggt en ställverksanläggning på plats och inte i fabriken i Tingsryd.

Det är avfallsanläggningen Moskogen i Kalmar som fått en sorteringsanläggning där matavfall skiljs från restavfall. Det är Kalmar läns största avfallsbehandlingsanläggning som tar emot avfall från fem medlemskommuner, Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Oskarshamn, Torsås och Borgholms kommun.

Holtab står för strömförsörjningen till den nya sorteringsanläggningen och uppdraget genomfördes tillsammans med Elcom som ansvarade för inkopplingarna.

Hela projektet tog tre månader och gick helt planenligt utan förseningar.

Premiärdags för trafiken genom Hallandsåsen

Lagom till Lucia börjar tågtrafiken rulla genom den nya tunneln i Hallandsåsen. Goodtech ansvarar för kraftförsörjningen och Holtab har levererat prefabricerade teknikbyggnader, nät- och satellitstationer, samt ställverk och transformatorer.

I stället för fyra tåg i timmen på den kurviga och backiga enkelspårbanan från 1800-talet kan nu 24 tåg med en fördubblad möjlig gods-vikt passera samma sträcka fast under jord. De två enkelspårstunnelarna förbinds med 19 stycken tvärtunnlar, ett gigantiskt projekt som ställer stora krav på kraftförsörjningen.

Goodtech valde att samarbeta med Holtab mycket på grund av det tidigare framgångsrika samarbetet om Citytunneln i Stockholm och Göteborgs Central.

Sveriges mest utmanande infrastrukturprojekt har pågått i 23 år och kantats av en rad svårigheter men nu är det äntligen dags. Den 8 december är det officiell invigning med bland andra infrastrukturminister Anna Johansson på plats.

Leif Stenberg, produktchef och en av delägarna i Boliden Electro.

← Boliden Electro är bland annat leverantör av containerlösningar till gruvindustrin.

Boliden Electro – nytt bolag med 86 år på nacken

För drygt ett år sedan knoppades Boliden Electro av från entreprenadföretaget Bergteamet och blev för första gången sedan 1930-talet ett självständigt bolag. Ett nytt bolag med 86 år på nacken och en ljus framtid.

– Gruvbranschen tillhör inte precis kvar-talsekonomin. Det är långsiktighet som gäller, säger Leif Stenberg.

Leif Stenberg är produktchef och en av delägarna och har varit med om en lång resa under flera olika ägare. Företaget har sin grund i Boliden Mineral som sålde ut sin underhålls-avdelning i mitten av 90-talet när gruvindustrin befann sig i kris. Efter att överlevt först krisen i gruvnäringen och sedan finanskrisen under flera olika ägare tog Leif Stenberg över bolaget tillsammans med Jens Holmqvist, vd och Mats Hjærtström i augusti 2014.

Entreprenader med containerlösningar som specialitet är en del av kärnaffären.

– Vi har i princip alla svenska gruvbolag som kunder, säger Leif Stenberg. Just nu är det framför allt LKAB som investerar i Malmberget och Svappavaara och där är vi med och levererar kraft, både till gruvorna under jord och till anrikningsverk ovan jord.

Boliden Electros specialdesignade containers innehåller allt som krävs för kraftproduktion under jord – lågspänningsställverk, drivtrustningar, frekvensomriktare och transformatorer. Transformatorerna som ingår i containerlösning för produktion under jord är av så kallad trelindningstyp levererade av Unitrafo.

I det här fallet är de specialgjorda med två sekundärspänningar som kan köras samtidigt. De gjuthartsisolerade 1,25 MVA-transformatorerna omvandlar 6 kV till en utspänning på 400 respektive 1 000 volt.

– Vi kom fram till den här lösningen eftersom samtliga produktionsmaskiner är designade för en utspänning på 1 000 V medan allt

annat går på 400 V. Genom att kunna utnyttja en transformator för båda utspänningarna sparar vi utrymme och minskar kostnaderna, kommenterar Leif Stenberg.

– LKAB specar också gjuthartsisolerade transformatorer. De går aldrig sönder, om det inte sker genom yttre påverkan, påpekar Leif Stenberg.

Samarbetet mellan Unitrafo och Boliden Electro har pågått i många år under flera av de tidigare ägarkonstellationerna.

– Åtminstone under hela 2000-talet, säger Leif Stenberg. En pålitlig leverantör som alltid håller vad de lovar.

Och samarbetet lär fortsätta så länge gruvnäringen har en god framtid och det ser så ut. LKAB investerar i både nya och gamla anläggningar och Boliden ökar nu takten i prospekteringsarbetet för nya gruvor.

Resan för nygamla Boliden Electro har bara börjat – med Unitrafo med på tåget.

► Kontakta oss

Unitrafo Electric AB, Askims industriväg 1A, 436 34 Askim Tel: 031-685620, Fax: 031-685811, www.unitrafo.se